

Boekbespreking

B. Jonsell & T. Karlsson (red.), *Flora Nordica 2: Chenopodiaceae to Fumariaceae*, Stockholm, 2001, 154 fig., DM 130, ISBN 91-7190-037-3. — Het tweede deel van *Flora Nordica* is van dezelfde hoge kwaliteit als het eerste (zie *Gorteria* 26: 236). Dat het werk ook voor Nederlandse floristen belangrijk is moge blijken uit het *Spergularia*-voorbeeld: *Spergularia rubra* is van beide zoute soorten te onderscheiden door de vliezige steunblaadjes (Fig. 1). Van vele soorten worden “nieuwe” diagnostische kenmerken gegeven, nieuw in elk geval voor niet-Noordische gebruikers. Zoals uit het voorbeeld blijkt zijn vele van die kenmerken door uitstekende lijntekeningen geïllustreerd, of door zeer fraaie SEM-foto's, dat laatste met name als het om de detaillering van zaden gaat. Ook de nomenclatuur en typificatie van de soorten is kri-

tisch onder de loep genomen. Zo zal Gewoon speenkruid *Ranunculus ficaria* subsp. *ficaria* moeten heten, terwijl “onze” huidige “subsp. *ficaria*” het epitheton “*fertilis*” moet dragen. Nieuw voor een Flora is de uitvoerige behandeling van het *Ranunculus auricomus*-complex. In de Flora Nordica zijn nu ook resultaten van moleculair taxonomisch onderzoek verwerkt, met name in een deel van de Caryophyllaceae; *Cucubalis baccifer* wordt bijvoorbeeld in *Silene* opgenomen als *S. baccifera* (L.) Roth, terwijl het genus *Lychnis* voor het grootste deel gehandhaafd blijft. Het soortsbegrip is in deel 2 “kleiner” dan in het eerste deel, in veel gevallen waarschijnlijk ook wel

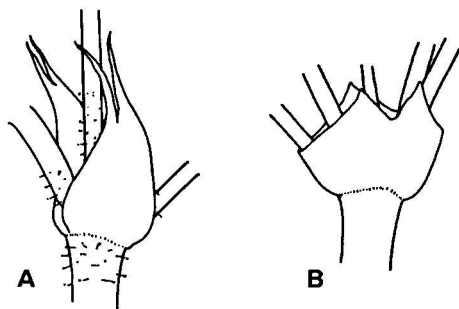

Fig. 1. Vliezige steunblaadjes bij

A:

B:

Tekeningen: Marja Koistinen in Flora Nordica 2: 94.

terecht zoals bij *Sagina apetala* waar subsp. *erecta* nu als aparte soort *Sagina micropetala* wordt onderscheiden. Het formele subspecies-niveau is echter uitgehold: het wordt niet alleen toegepast in gevallen waarin de intraspecifische variatie in de soort te groot is voor het onderscheiden van “echte” soorten, maar vaak ook in gevallen waarin veel materiaal ook niet tot op de ondersoort kan worden gedetermineerd. Daar staat tegenover dat veel kritische waarnemingen over de variabiliteit van de soorten gegeven worden. De Flora biedt veel stof voor nader onderzoek aan de flora van Nederland, bijvoorbeeld bij het onderscheiden van de Hoornbloem-soorten, waar uitgezocht moet worden of in ons land ook *Cerastium subtetrandrum* en/of *C. glutinosum* voorkomen naast *C. semidecandrum* en *C. pumilum*. Ook de behandeling van het geslacht *Amaranthus* verdient bijzondere aandacht. Ik zie al weer uit naar de volgende delen van deze uitmuntende Flora.

Ruud van der Meijden.